

“Benim mânevi mirasım ilim ve aklıdır.”
Mustafa Kemal Atatürk

Bilim ve Teknik

Aylık Popüler Bilim Dergisi
Yıl 56 Sayı 661
Aralık 2022

İmtiyaz Sahibi

TÜBİTAK Adına Başkan
Prof. Dr. Hasan Mandal

Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Doç. Dr. Rukiye Dilli

Yayın Yönetmeni - Editör

Dr. Özlem Kılıç Ekici

Yayın Danışma Kurulu

Prof. Dr. Emine Adadan
Doç. Dr. İsmail Sengör Altungöve
Prof. Dr. Elif Damla Arısan
Doç. Dr. Rukiye Dilli
Doç. Dr. Nuray Karapınar
Prof. Dr. Faruk Soyduğan

Araştırma ve Yazı Grubu

Dr. Özlem Ak
Dr. Tuncay Baydemir
Dr. Bülent Gözcelioğlu
Dr. Mahir E. Ocak
İlay Çelik Sezer

Redaksiyon

Dr. Nurulhude Baykal

Grafik Tasarım-Web

Hüseyin Diker

Mobil Uygulama

Selim Özden

Mali ve İdari Hizmetler

M. Furkan Aktaş

İletişim Bilgileri

TÜBİTAK *Bilim ve Teknik* Dergisi
Bilim ve Toplum Başkanlığı
Remzi Oğuz Arık Mah.
Tunus Cad. No:80
06540 Çankaya ANKARA
bteknik@tubitak.gov.tr
www.bilimteknik.tubitak.gov.tr

Abone İlişkileri

abone@tubitak.gov.tr
<https://yayinlar.tubitak.gov.tr>

Baskı PROMAT Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
<http://www.promat.com.tr/>

Baskı Tarihi 25.11.2022

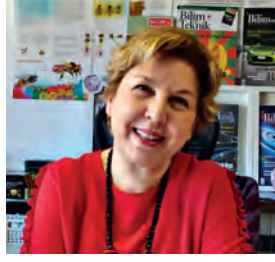
Dağıtım Turkuvaz Dağıtım Pazarlama A.Ş.
<http://www.tdp.com.tr>

Bilim ve Teknik Dergisi, Millî Eğitim Bakanlığı
[Tebliğler Dergisi, 30.11.1970, sayfa 407B, karar no: 10247]
tarafından lise ve dengi okullara; Genelkurmay Başkanlığı
[7 Şubat 1979, HRK: 4013-22-79 Eğt. Krs. Ş. sayı Nşr.85]
tarafından Silahlı Kuvvetler personeline tavsiye edilmiştir.

ISSN 977-1300-3380

Fiyatı 11 TL

Her ayın 1'inde çıkar.

Son yıllarda, COVID-19 gibi yeni ortaya çıkan zoonotik bulaşıcı hastalıkların çoğunun hayvanlardan, özellikle de yaban hayatından kaynaklandığı ve bunların ortaya çıkmasındaki başlıca etkenlerin ekosistemlerdeki ve arazi kullanımındaki değişiklikler, tarımın yoğunlaşması, kentleşme, uluslararası seyahat ve ticaret dâhil olmak üzere insan faaliyetleriyle ilişkili olduğu açıkça görüldü. Böylece, insan, hayvan ve çevre üçgeninde iş birliği ve çok disiplinli bir yaklaşım olan Tek Sağlık'ın önemi daha da iyi anlaşıldı. Tek Sağlık yaklaşımı ile çözüm aranan en önemli konular arasında yeni veya yeniden ortaya çıkan ve endemik olan zoonotik hastalıklar yer alıyor. Bununla birlikte ihmal edilen tropikal hastalıklar ve vektör kaynaklı hastalıkların yanı sıra antimikrobiyal direnç, gıda güvenliği ve güvencesi, çevresel kirlenme, iklim değişikliği ile insanlar, hayvanlar ve çevre tarafından paylaşılan diğer sağlık tehditleri de bunlar arasında. Özlem Ak bu ayki yazısında insanlar, hayvanlar ve çevre için “TEK DÜNYA! TEK SAĞLIK!” yaklaşımının önemini ve çerçevesini tüm detaylarıyla ele alıyor.

Her yıl çok sayıda insanın ölümünden sorumlu olan mantar enfeksiyonları giderek artan bir tehdit oluşturuyor. En önemlisi de patojen mantarlardan kaynaklanabilecek bir epidemiy ya da pandemi konusunda diğer hiçbir enfeksiyon etmeni için olmadığı kadar hazırlıksız durumda. İlay Çelik Sezer, yazısında bu önemli soruna dikkat çekiyor.

Mahir Ocak, çevreden gelen uyarılara tepki vererek belirli görevlerde yüksek performans gösterebilen akıllı cam çeşitlerini ve kullanım alanlarını bizlere aktarıyor. Sinan Yirmibeşoğlu ve Burcu Özsoy da Antarktika'nın resmen barışa ve bilime adandığı gün olan 1 Aralık Antarktika Günü'ne vurgu yaparak, küresel kutup araştırmalarına ülkemiz bilim insanlarının da çok önemli katkılar sağladığını anlatıyorlar. Bu ayki posterimizde dünyanın en soğuk, en kurak ve yaşam için en zorlu şartlarına sahip kıtası olan Antarktika'nın biyolojik çeşitliliğini ele alıyoruz.

Hayvansal Süt ve Bitkisel “Süt” başlıklı yazımızı, ayrıca farklı ilgi alanlarına hitap eden Bilim Çizgi, Tekno-Yaşam, Merak Ettikleriniz, Satranç, Düşünme Kulesi, Zekâ Oyunları, Ayın Sorusu, Doğa, Gökyüzü ve Bilim Tarihinden Notlar köşelerimizdeki yazıları ve önemli bilimsel gelişmeleri özetlediğimiz bilim haberlerini de zevkle okuyacağınızı umuyoruz.

Dergimizin daha düşük fiyata ve ücretsiz kargoyla sizlere ulaşacağı abonelik fırsatından faydalanmak, hem yeni hem de eski sayılarını satın almak için <https://yayinlar.tubitak.gov.tr/> adresini ziyaret edebilir; “TÜBİTAK Yayınlar” mobil uygulamasını indirebilirsiniz. Dergimizin internet sayfasını (<https://www.bilimteknik.tubitak.gov.tr>) ve sosyal medya hesaplarını da takip edebilir, hayatınızdaki yerini ve size neler kattığını bizlerle paylaşabilirsiniz (bteknik@tubitak.gov.tr).

Nesiller büyüyen dergimizin bu sayısını da keyifle okumanızı diliyor, sonraki sayılarımızı sabırsızlıkla bekleyeceğinizi umuyoruz.

Sağlıcakla ve bilimle kalın... Unutmayın #bilimokuyanbilir!

Saygılarımızla,
Özlem Kılıç Ekici